

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	N.L. Voulon	Datum	23 april 2024
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	12342700
E-mail	noortje.voulon@utrecht.nl	Onderwerp	Afsluiting Oranjebrug en herijkingsprogramma's constructies
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Openbare ruimte

Geachte leden van de raad,

Per maandag 22 april hebben wij uit voorzorg de Oranjebrug afgesloten voor autoverkeer, omdat we hebben geconstateerd dat de technische constructie niet meer voldoet aan de huidige wet- en regelgeving. In deze raadsbrief informeren we u hierover. Omdat de noodzaak tot afsluiting volgt uit de herijkingsprogramma's waarin alle civiele constructies (zoals bruggen en kademuren) worden getoetst aan de huidige wet- en regelgeving, lichten we deze programma's ook in deze brief toe.

Afsluiting Oranjebrug voor autoverkeer

Net als in de rest van Nederland, toetsen we in Utrecht onze civiele constructies en stellen we vast of deze voldoen aan de huidige wet- en regelgeving. Recent hebben wij de Oranjebrug onderzocht. Uit dit onderzoek blijkt dat in een deel van het betonnen brugdek (brugkelder) de wapening niet voldoet aan de huidige norm voor de verkeersbelasting op de brug. Ondanks dat er op dit moment geen schade zoals scheurvorming is geconstateerd, hebben we vastgesteld dat er plotseling schade kan ontstaan met gevolgen voor de verkeersveiligheid. Daarom hebben we als voorzorgsmaatregel de brug afgesloten voor al het autoverkeer.

De Oranjebrug verbindt de Diamantweg met de Jutfaseweg en de Waalstraat. Automobilisten kunnen omrijden via de Vondelbrug of de Socratesbrug. De omleidingsroute staat duidelijk aangegeven met gele borden langs de weg. Fietzers en voetgangers kunnen nog wel gebruik maken van de brug. Het vaarverkeer heeft geen hinder van de afsluiting, de brug kan gewoon open en dicht om vaarverkeer door te laten. De afsluiting hebben we op donderdag 18 april aangekondigd met een bord op de locatie. Daarnaast hebben we de buurt over de afsluiting geïnformeerd met een wijkbericht.

Het is voor automobilisten erg vervelend dat we dit besluit hebben moeten nemen en dat zij voorlopig moeten omrijden. We vinden het echter wel van dusdanig belang dat de brug aantoonbaar voldoet aan de huidige wet- en regelgeving. Daarom onderzoeken we welke maatregelen genomen moeten worden zodat de brug weer voldoet aan de huidige wet- en regelgeving en we deze zo snel mogelijk weer open kunnen stellen voor het autoverkeer. Uit dit onderzoek moet blijken welke maatregelen nodig zijn om de brug weer open te kunnen stellen. De verwachting is nu dat de brug een aantal

maanden dicht is. Zodra het onderzoek is afgerond kunnen we een betere inschatting maken van de duur van deze afsluiting.

Toetsing civiele constructies aan huidige wet- en regelgeving

In het Bouwbesluit 2012 is de eis opgenomen dat bouwwerken aantoonbaar geschikt moeten zijn voor hun functie. Hieruit volgt dat uiteindelijk alle bestaande constructies opnieuw moeten worden beschouwd op constructieve veiligheid. In Nederland is het naoorlogse areaal aan bruggen en viaducten sterk verouderd. De intensiteit (hoeveelheid) en het gewicht van het wegverkeer is de afgelopen decennia flink toegenomen, wat in de ontwerpnormen van vroeger niet was voorzien. Het herijken is een doorlopend proces. Dat betekent dat we periodiek, bijvoorbeeld eens in de 15 of 30 jaar, de constructie opnieuw toetsen aan de op dat moment vigerende normen.

Herijkingsprogramma's civiele constructies

Om aan te tonen dat de constructies voldoen aan het beoogd gebruik, zijn in Utrecht drie programma's voor het toetsen (herijken) van alle constructies gestart. Dit is opgenomen in het Meerjareninvesteringsprogramma (MJIP). De drie programma's zijn:

- Herijken vaste bruggen
- Herijken kademuren
- Toetsen elektrisch beweegbare bruggen

Het doel van deze programma's is dat de constructies worden getoetst aan de huidige norm voor verkeersbelasting. Bij de toetsing van beweegbare bruggen wordt daarnaast ook getoetst aan andere regelgeving (de Machineverordening). Het opnieuw berekenen van oude constructies zoals bruggen kan een lang en kostbaar proces zijn. Er moet diverse informatie bij elkaar worden gezocht, zoals originele aanlegtekeningen en informatie over eventueel later doorgevoerde wijzigingen. Wanneer niet alle informatie vanuit een archief beschikbaar is, wordt dit ter plaatse met inspectie of onderzoek ingewonnen. De berekeningen die nodig zijn om een brug te kunnen toetsen zijn complex, mede doordat er veel verschillende parameters zijn. Het kan zijn dat een eerste relatief eenvoudige sterkteberekening aantoont dat de constructie niet voldoet, maar dat wanneer er meer parameters worden meegenomen kan worden aangetoond dat deze toch wel voldoet.

Wanneer blijkt dat de constructie niet voldoet aan de huidige norm, moeten we maatregelen nemen. Per brug kan verschillen welke maatregel noodzakelijk of passend is, omdat alle constructies verschillend zijn en er andere omgevingsfactoren meespelen. Daarom is elke situatie maatwerk. Maatregelen die we kunnen nemen zijn onder andere:

- We gaan een brug monitoren om de veiligheid te borgen. Dit is alleen mogelijk wanneer het 'bezwijkmechanische' van de brug waarschuwt. Dat betekent dat zichtbare schade zoals een scheur wordt gemonitord op een eventuele toename, of dat er meetbare beweging kan worden waargenomen. Wanneer er een dusdanige toename van schade of beweging wordt gemeten kan er tijdig worden ingegrepen met maatregelen. Monitoring is niet altijd mogelijk. Vanwege de aard van de constructie is dat bij de Oranjebrug niet een optie. Daarom bepalen we per brug of monitoring een mogelijkheid is.
- We stellen een beperking op een brug waardoor er geen zwaar verkeer meer over de brug mag. Soms volstaat een beperking voor vrachtverkeer zwaarder dan 3,5 ton. Bij de Oranjebrug hebben we op basis van de op dit moment beschikbare gegevens besloten een beperking op al het autoverkeer in te voeren.
- We nemen fysieke maatregelen, door de constructie van de brug te versterken.
- We sluiten de brug uit voorzorg volledig af voor alle voet-, fiets- en autoverkeer.

Datum 23 april 2024
Ons kenmerk 12342700

Er is in 2019 gestart met het herijkingsprogramma voor vaste bruggen, dit gaat om het grootste deel van het areaal met circa 800 bruggen. Aan de hand van een quickscan met een risico inschatting is een prioriteitenlijst opgesteld op basis waarvan het herijken van de vaste bruggen plaatsvindt. Inmiddels zijn er in dit programma ongeveer 50 bruggen opnieuw berekend en getoetst. De programma's om de kademuren en de 14 elektrisch beweegbare bruggen te toetsen zijn recent opgestart.

Bij enkele vaste bruggen en kademuren en 1 beweegbare brug (de Oranjebrug) hebben we vanwege de uitkomst van de toetsing inmiddels maatregelen genomen. Zo hebben we bij de Marnixbrug in 2022 de brug versterkt door een nieuwe druklaag van gewapend beton aan te brengen. Deze werkzaamheden zijn destijds meegenomen in het project Westelijke Stadsboulevard. Daardoor is 'werk met werk' gemaakt en werd voorkomen dat de Marnixlaan in de nabije toekomst opnieuw zou moeten worden afgesloten om deze herstelmaatregel door te voeren. Bij bijvoorbeeld de Mozartbrug hebben we in 2023 een beperking ingevoerd voor zwaar verkeer, daarnaast wordt de brug gemonitord. Een aantal kademuren wordt ook structureel gemonitord. Bij de Oranjebrug hebben we nu uit voorzorg een beperking voor al het autoverkeer ingesteld.

Vervolg

Veel (grotere) gemeentes hebben net als Utrecht programma's opgezet om de constructies te herijken. Het uitvoeren van deze programma's is complex en zal nog jaren in beslag nemen. Ook in Utrecht zal deze herijking de komende jaren nog lopen. Op basis van de uitkomsten van de al uitgevoerde onderzoeken kunnen we steeds beter inschatten wat we kunnen verwachten bij de rest van het areaal en indien nodig hierop onze prioritering aanpassen. Komend najaar voeren we een eerste evaluatie uit over de voortgang van de herijkingsprogramma's, met als doel onder andere het inzichtelijk maken van de consequenties hiervan. Naar verwachting zullen wij uw raad over de uitkomsten van deze evaluatie in Q1 2025 informeren.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,